

فکر کردن با صدای بلند

محمد کیهانی

(www.mkaihani.com , m.kaihani@gmail.com)

روش فکر کردن با صدای بلند یک تکنیک یادگیری مشارکتی است که در آن دانشجویان به بیان کلمه به کلمه فرآیندهای فکری خود در طی حل یک مسئله دعوت می‌شوند.

چگونه با صدای بلند فکر کنیم؟ وظایف حل کننده:

۱. افکارتان را به کلمه‌های فارسی ترجمه کنید و آنها را با صدای بلند بیان کنید.
۲. تمام مراحل فکری را که طی می‌کنید بیان کنید. سانسور نکنید. از بیان کوچکترین فکرها نیز صرف نظر نکنید.
۳. قبل از اینکه شروع به حل مسئله کنید نقشه‌هایی را که برای حل مسئله در نظر می‌گیرید را بیان کنید. با صدای بلند نقشه بکشید.
۴. اشتباه‌هایتان را هم بلند بگویید.
۵. در بیان افکارتان به سؤالاتی مانند "حالا می‌خواهید چه کار کنید؟", "چرا این راه را انتخاب کردید؟" و "آیا راه بهتری وجود دارد؟" پاسخ دهید.
۶. هنگامی که با مشکل مواجه می‌شوید به سؤالاتی مانند "آیا ممکن است یکی از مراحل قبلی را اشتباه رفته باشید؟", "آیا اطلاعات کافی در دست دارید؟" و "آیا مسئله حل شدنی است؟" فکر کنید.

چگونه تحلیل‌گرانه گوش دهیم؟ وظایف گوش دهنده:

۱. همراه حل کننده فکر کنید (بدون کلام) و مراحل را که طی می‌کند دنبال کنید. مطمئن شوید که هر مرحله را فهمیده‌اید و اگر سؤالی داشتید بپرسید. اگر لازم بود از حل کننده خواهش کنید تا آهسته‌تر پیش برود یا در بعضی مواقع صبر کند تا شما با او هماهنگ شوید.
۲. اگر حل کننده مرحله‌ای را بدون بیان فکرش رد کرد، از او بخواهید تا بازگردد و آن مرحله را توضیح دهد.
۳. مستقل از حل کننده و به صورت جداگانه روی مسئله کار نکنید! فقط کار حل کننده را دنبال کنید.
۴. در هر مرحله کار حل کننده را بررسی کنید و به محاسبات او اطمینان نکنید.
۵. در مورد تعریف‌های مهم با سؤال از حل کننده مطمئن شوید که شما و حل کننده از تعریف‌های یکسان استفاده می‌کنید.
۶. اگر در کار حل کننده اشتباهی پیدا کردید، آن را اصلاح نکنید. تنها به آن اشاره کنید و اجازه دهید حل کننده خودش را تصحیح کند.
۷. اگر حل کننده با مشکل مواجه شد، سؤال‌هایی بپرسید که تفکر او را در مسیر درست هدایت کند. اگر لازم بود، پیشنهاد یا راهنمایی ارائه دهید.

این تکنیک معمولاً برای گروه‌های دونفری پیشنهاد می‌شود. اما غیر از حل کننده که یک نفر است، منطقی به نظر می‌رسد که گوش دهنده‌ها بتوانند بیشتر از یک نفر باشند.

در هنگامی که دانشجویان در گروه‌های خود مشغول انجام این روش هستند، معلم در اطراف کلاس می‌گردد و به همه گروه‌ها سر می‌زند. شنیدن نحوه تفکر دانشجویان درباره مطالب درسی برای معلم بسیار مفید است و می‌تواند سطح یادگیری دانشجویان را به شکل خوبی نمایش دهد.

مسلماً فکر کردن با صدای بلند می‌تواند در ابتدا برای دانشجویان دشوار باشد. اما با چند بار تمرین مهارت خوب و با ارزشی کسب خواهند کرد.